

nové město

8/2022 - ROČNÍK 31 (25)

4/ Zamyšlení nového pražského arcibiskupa Mons. Jana Graubnera

6/ Člověk v dnešní době - Kristýna Špaňhelová

8/ Od dětské víry k vlastní zkušenosti s Bohem

Předplatte si časopis NOVÉ MĚSTO nebo ho darujte svým blízkým!

ROČNÍ PŘEDPLATNÉ 600 Kč.

Předplatné do zahraničí: 2100 Kč.

Č. ú. **6043141003**, kód banky: **2700**

Váš variabilní symbol je uveden na obalu časopisu.

UniCredit Bank, Czech Republik, a. s.

IBAN: CZ71 2700 0000 0060 4314 1003

Swift: BACXCZPP

Informace k předplatnému:

Tel.: 733 798 155

e-mail: novmesto-casopis.adm@volny.cz

Adresa redakce:

Nové město – časopis, Havlíčkova 151/55, 602 00 Brno

Tel: 721 630 119, e-mail: novmesto@volny.cz

„Nadační fond časopisu Nové město“ vás zve ke spolupráci

Další rozvoj a šíření časopisu můžete podpořit více způsoby:

- nabídkou redakční spolupráce (např. podněty týkající se obsahu a témat časopisu, tipy na osobnosti, s nimiž byste si rádi přečetli rozhovor atd.)
- šířením časopisu a získáváním nových předplatitelů
- finančně, jak jednorázově, tak pravidelně

Za jakoukoliv pomoc srdečně děkujeme.

Správní rada:

Ing. Jan Poláček (předseda), P. Miroslav Cúth,
Ing. Jana Friedová, PhDr. Jaroslav Šturma,
Ludmila Šturmová, Ing. Bedřich Votýpka, Helena Votýpková

Bankovní spojení:

č. účtu: 43-2646440207/0100

IČ: 28465059, Lublaňská 9/1002,

Praha 2 – Vinohrady, 120 00, m: +420 724 085 619

nové město

Časopis Hnutí fokoláre – 8/2022, vychází 10x ročně, ročník 31 (25) – 31. ročník od vzniku československé verze, 25. ročník samostatné české verze. ■ Vydává Dilo Mariino (Hnutí Focolare) – ženská část, Strašovská 841, 190 17 Praha 9 – Vinoř, IČO: 45247935 ■ Časopis je v distribuci též v Knihkupectví Paulínky, Jungmannovo nám. 18, Praha 1. ■ Roční předplatné: 600 Kč. Bankovní spojení: UniCredit Bank, Czech Republik, a. s. Praha, č. ú. 6043141003, kód banky: 2700. IBAN: CZ71 2700 0000 0060 4314 1003 Swift: BACXCZPP ■ Zodpovědný redaktor: Mgr. Ludmila Šturmová ■ Výkonný redaktor: Mgr. Magdalena Broschová ■ Administrativní redaktorka: Jana Nováková ■ Redakční rada: Ing. Milena Honetschlägerová, Ing. Jiří Kratochvíl, Mgr. Marie Koukolová, doc. Mgr. Jaroslav Šebek, Ph.D., Ing. Zdeněk Vích, CSc. ■ Překlady a redakční spolupráce: Mgr. Marta Hanušovská, Mgr. Veronika Matiašková, Mgr. Zdeňka Růžičková, PhDr. Drahomíra Syřůčková, ■ Grafická úprava a zlom: Grafika Vodička & Dezortová ■ Tisk: Grafotechna plus, s. r. o., Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13 – Stodůlky ■ ISSN 1212 - 0782 ■ Reg. číslo: MK ČR E 7868. Novinová zaslanka – Povolila ČP, s.p., OZ Praha, č.j. NP 1362/1994. Ze dne 27. 6. 1994 ■ Nové město ve světě vychází celkem ve 36 vydáních ve 22 jazycích ■ Objednávky slovenského časopisu Nové město zasílejte na adresu: Nové město Redakcia, Tajovského 737/1, 040 01 Košice, e-mail: casopis@nm.sk, tel.: +421 911 445 626. ■ Titulní strana: Poutní mše svatá ke ctí sv. Bartoloměje, Praha-Kyje, 21. 8. 2022 Foto: Veronika Skalická, Člověk a Víra.

OBSAH

Tipy a náměty

- 3/ Jak vystoupit z vlastního stínu
Obrazy 2020–22
Média a kulturní války

Ohlédnutí

- 4/ Nenechat se uvěznit pocitem blahobytu
5/ Náboženství má sloužit pokoji, ne násilí

Člověk v dnešní době

- 6/ Vzorem je ten, kdo přízná svou chybu nebo nedostatek (Rozhovor s Kristýnou Špaňhelovou)

Vztahy, rodina, společnost

- 8/ Od dětské víry k vlastní zkušenosti s Bohem

Posezení s maminkou autistického chlapce

- 11/ Na hraně mezi dvěma světy
(Rozhovor s Radkou Seleckou)

Slovo života na říjen

- 12/ „Vždyť Bůh nám nedal ducha bojácnosti,
ale ducha síly, lásky a rozvážnosti.“
(2 Tim 1,7)

Život ze Slova

- 13/ Zapomenuté pití
Cesta ke štěstí
Nápad
Cvičení
Počítačová hra

Duchovní inspirace

- 14/ Čtyřicet dní

Z Hnutí fokoláre

Návrat ke kořenům

- 15/ Boží věže II.

Z Hnutí fokoláre

Ze života gen

- 17/ Evropský summit mládeže
v Králíkách 2022

Z Hnutí fokoláre

- 18/ Toník
20/ Na cestě s Ježíšem uprostřed nás

Komiks

- 21/ Šála místo ponožek

(Za)myšlenka

- 22/ Zocelme děti láskou
23/ Naše nasazení pro nulový hlad

Obrazy 2020-22

VÝSTAVA OBRAZŮ AKADEMICKÉHO MALÍŘE PETRA ŠTĚPÁNA

Uskuteční se v Respiriu na Hudební fakultě Akademie múzických umění v Praze (Malostranské náměstí 13, Praha 1) ve dnech od 10. do 30. října 2022.

Autor vystavuje dvanáct obrazů větších formátů z posledních tří let. Dne 15. října v 18 hodin se v Respiriu uskuteční klavichordový recitál varhaníka

a profesora HAMU Jaroslava Tůmy. Klavichord je nástroj jemného a plastického zvuku, předchůdce čembala. Jaroslav Tůma zahraje z rozsáhlé skladby Johanna Sebastiany Bacha *Dobře temperovaný klavír*, jejíž části bude prokládat improvizacemi na témata vystavených obrazů. Výstava bude otevřena denně kromě 12. a 13. října od 10 do 18 hodin.

Magdalena Broschová

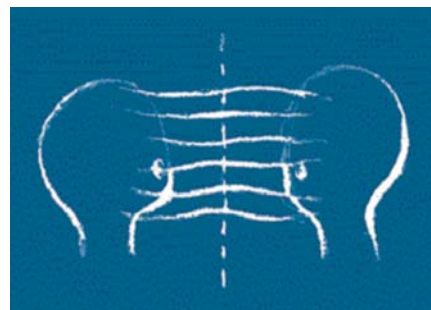
Média a kulturní války

39. konference Člověk a média se bude konat 3. listopadu 2022 od 17:30 hodin v Americkém centru v Praze na Malé straně.

Spolu s hosty budeme hledat odpovědi na otázky, jak fenoménu kulturní války média napomáhají. Byla by kulturní polarizace bez přičinění médií tak hluboká? Je dnes lehké kulturní válku rozehrát? A jak k tomu přispívají média? Jsou u nás média objektivní nebo zastávají převážně určitou pozici?

Mezi hosty vystoupí například politoložka Zora Hesová, která je spolutorkou knihy *Central European Culture Wars: Beyond Post Communism and Populism* a vyučuje na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Moderátorem konference bude senátor David Smoljak. Pro bližší informace sledujte webové stránky www.clovekamedia.cz.

Bibiána Šmečilová

Jak vystoupit z vlastního stínu

Knihu s tímto názvem vydalo v září 2022 nakladatelství Grada. Autorka Marie Terezie Nováková jí dala podtitul *Najděte v sobě sílu*.

Při četbě publikace Marie Novákové jsem si uvědomil, jak mnoho myšlenek a příběhů se dá vtěsnat na pár knižních stránek. Jedná se, jednoduše řečeno o text sešíváný z citátů, myšlenek, postřehů, příběhů a nechybí ani otázky po smyslu věcí a smyslu života vůbec. Právě ona poslední otázka současnému člověku chybí.

Občas si zazpíváme Werichovu píseň o tom, že život je jen náhoda, ale po jejím skončení nás ani nenapadne položit si otázku, zda je tomu tak nejen v této písničce.

Pokud bych si měl z celého textu, psaného lehkým, a právě proto srozumitelným způsobem vybrat, byly by to právě otázky. Někdy jsou položeny jasně, jindy je potřeba hledat je mezi řádky.

Když jsem přemýšlel, coby učitel o tom, pro kterou věkovou skupinu je kniha určena, hledal jsem marně. Nakonec mi došlo, že je určena čtenářům od první třídy obecné školy až po nejstar-

ší ročník domova důchodců. Je v ní totiž všechno mezi pohádkou a tvrdou životní realitou.

Kdyby mi byla položena otázka, co v životě nemám rád, odpověděl bych, že je to nuda. A pokud někdo ze čtenářů je na tom stejně, doporučuji mu, aby měl tuto knihu po ruce.

Jaroslav Maxmilián Kašparů

Ilustrační foto: Petr Langer, Člověk a Víra

Nenechat se uvěznit pocitem blahobytu

OHLÉDNUTÍ

Není výjimkou, že kolem sebe vidáme lidi, rodiny, organizace, které musí „utahovat kohoutky“ a prožívají (nejen) ekonomickou nejistotu. Nad touto otázkou se pro časopis Nové město zamýšlí nový pražský arcibiskup Mons. Jan Graubner.

Novináři se mě často ptají, jak vnímám současnou společenskou situaci, která je charakterizovaná velkou ekonomickou a sociální nejistotou a zvyšujícím se napětím, a jakou roli zde může sehrát církev. Podle některých politiků dokonce prý hrozí změna politického systému a nástup autokracie.

Nedomnívám se, že by situace byla až tak vážná. Problém však vidím v tom, že v posledním období jsme si zvykli hledět příliš sami na sebe, zvykli jsme si na blahobyt. Teď, když nám hrozí, že něco bude chybět, se bouříme. Právě soustředění na sebe považuji za riziko pro budoucnost. Je pochopitelné, že každý uvažuje v první řadě ze svého hlediska, ale Ježíš nás vyzývá, abychom milovali druhého stejně jako sebe.

Byl jsem nedávno překvapen reakcí člověka, který na zprávu v médiích, že se v zimě bude musit méně topit, pohoršlivě řekl: „To by ale znamenalo snížení komfortu. To snad ne!“

Je vidět, že jsme se na blahobyt soustředili až přesprátiš. Je dobře, že nemáme hlad a že se věci daří, ale jestliže nás to omezuje ve vnímání reality, jestli se soustředíme jen na svou „bublinu“ a nechceme vidět, co se děje jinde – teď mám na mysli také dění na Ukrajině – pak se stáváme lidsky omezenými. Dommívám se, že právě větší skromnost by nám pomohla rozšířit obzor a vidět za úzké hranice našeho malého světa. Důsledkem toho by pak mohlo být zlepšení vztahů mezi námi i ve společnosti, počínaje našimi rodinami, kde je často napětí mezi jejich členy.

Jiný problém vidím ve formě komunikace mezi námi. Zvykli jsme si na lapidární vyjadřování formou chatů a různých krátkých zpráv. Tento neosobní způsob nabývá stále větší ostrosti. To pak proniká do rodin i do politických a veřejných vyjádření, která jsou stále

vyhrocenější. Je třeba se na věci dívat s větším nadhledem a naučit se druhým lidem naslouchat a hledat společné cesty. S tím je třeba začít už v rodině.

Možné východisko z různých současných krizí vidím v návratu k hodnotám, které se rozvíjejí a pěstují právě ve zdravé rodině. Rodina je instituce, která dnes potřebuje maximální podporu. Na rodině závisí budoucnost společnosti i budoucnost církve.

Často se setkávám s lidmi, kteří trvale platné hodnoty hledají. Jsou to i lidé úspěšní, například v podnikání. Najednou se ptají, co dál, jaký smysl mohou dát svému životu. V tomto jejich tázání vidím určitou šanci, aniž bych chtěl být laciným optimistou. Vidím v tom příležitost pro místní církve: začít obnovou vztahů a vytvářením společenství, která mohou být svědectvím pro všechny, kdo hledají a tážou se.

Církev je součástí společnosti a do jisté míry i jejím odrazem: lidé, kteří tvoří církve, jsou zároveň občany společnosti a určité problémy, které má společnost, vidíme i v církvi. Zvykli jsme si, že vše získáváme jednoduše a pohodlně. Místo toho, abychom se promysleli k poznání, snažíme se „proklikat“ k informacím. Nevnímáme souvislosti, příčiny a důsledky, proto nenalézáme správná řešení. Chybí nám postoj služby, a to má pak dopad na život. I proto dochází k úbytku kandidátů pro kněžskou službu. Tady nepomůže žádné řešení „shora“, lepší propagace či snižování nároků, ale prohloubení víry, která odpovídá na Boží sebedarování, a duch služby. To začíná opět v rodině a v místních duchovních společenstvích, která jsou založena na životě z evangelia. Tam roste i pomoc lidem ohroženým bídou, jak se o to snaží církevní charitativní organizace.

Z mnoha důvodů nemám o budoucnost strach. Především proto, že jsme v Boží ruce. V životě církve, a to nejen v jejím, se mnohé mění a bude jinak, než jak jsme byli zvyklí. Mnohé věci dostanou jinou podobu či jiný tvar, protože tak se projevuje život. Jen zkamenělina se nemění, ale ta také nerodí nový život. Může se nám někdy zdát, že jsme vjeli do tmavého tunelu. Pamatujme, že tunely se stavějí proto, aby usnadnily cestu. Jen se v nich nesmí ztrácet naděje, musíme vědět, že zastavit se a plakat není řešením, že otočka by způsobila natlučený nos, že jediným řešením je pokračovat a věřit, že zase přijde světlo. To platí pro život církve i celé společnosti.

Jan Graubner

Náboženství má sloužit pokoji, ne násilí

OHLÉDNUTÍ

Třicátá osmá zahraniční cesta papeže Františka vedla tentokrát do Kazachstánu, bývalé součásti Sovětského svazu, který se vydal od roku 1991 samostatnou cestou, doprovázenou však i snahami o autoritativní vedení státu za prezidenta Nursultana Abišulyho Nazarbajeva.

Dynamiku zdejšího vývoje ilustruje už jen několik přejmenování metropolí tohoto středoasijského státu, přičemž naposled k tomu došlo v době papežova příjezdu. Kazašský prezident je sice spojencem Ruska, už z toho důvodu, že zásah ruských sil v lednu letošního roku mu umožnil politické přežití poté, co po prudkém zdražení cen plynu vypukly v zemi protivládní nepokoje. Současně se však distancuje od podpory ruské invaze na Ukrajinu. Papež František ve svém projevu po boku kazašského prezidenta řekl: „Nyní je čas zastavit zintenzivnění rivality a posilování protichůdných bloků“ a hovořil o potřebě „nového ducha Helsinek“. Pro naše čtenáře bych jen připomněl, že se jednalo o dlouhodobější proces snah evropských států, nehledě na to, zda patřily k východnímu či západnímu bloku, hledat cesty k uvolnění napětí a možností spolupráce. To vyvrcholilo v roce 1975 podpisem závěrečného aktu ve finském hlavním městě. Papež velmi ocenil skutečnost, že Kazachstán byl zemí, která se vzdala jaderných zbraní, což v dnešním kontextu opětovného harašení jaderným arzenálem je pozitivní krok. K dalším oceňovaným záležitostem papež zařadil i dobrou energetickou a ekologickou politiku.

Hlavním cílem však nebylo setkání s politickými špičkami země. Papež František přijel do Kazachstánu především z toho důvodu, aby se zúčastnil setkání významných světových náboženských vůdců. To se od roku 2003 koná každé tři roky v hlavním městě Ka-

zachstánu. Toto shromáždění má svůj počátek po teroristických útocích na Spojené státy 11. září 2001 a jeho cílem je napomoci vzdorovat extremismu a podporovat harmonii mezi náboženskými tradicemi. Právě Kazachstán je zajímavý tím, že v něm v souladu žije velké množství etnik, ale i nábožen-

Kazachstán je zajímavý tím, že v něm v souladu žije velké množství etnik, ale i náboženských tradic.

ských tradic (vedle muslimů, kterých je nejvíce, také pravoslavní a menšina katolíků). Letošní téma bylo sice původně zaměřeno na roli náboženství při

zotavování se z celosvětové pandemie COVID-19, ruská válka proti Ukrajině však tuto plánovanou diskusi velmi výrazně zastínila. Papež František také zveřejnil svůj záměr promluvit si s ruským pravoslavným patriarchou Kirillem, který se nyní snaží ospravedlnit ruský útok na suverénní stát ideovými a dokonce duchovními důvody a vnímá ho jako „metafyzickou bitvu“ se Západem, tedy zcela ve shodě s rétorikou ruského vládce Putina. Kirill se však kongresu náboženských vůdců nezúčastnil a hostitelé uvedli, že své rozhodnutí nijak nezduvodnil. Možná proto papež kladl velký důraz na to, aby náboženství nesloužilo k ospravedlnění násilí, ale stalo se zdrojem míru a porozumění, a také hledání sounáležitosti a dialogu ve stále více rozděleném světě. Vycházel tak z dalších dokumentů, které již tuto myšlenku rozvíjely, a to z deklarace o lidském bratrství z Abú Zabí z roku 2019 a encykliky Fratelli tutti z roku 2020.

Jak již bývá dobrou tradicí, důležité myšlenky papež vyslovil pro novináře při zpáteční cestě na palubě letadla. Kriticky se zde vymezil vůči obchodu se zbraněmi, ale také vůči současnému Západu, protože podle jeho názoru ztráta hodnotového rámce, která se zde projevuje, vede také k nárůstu populismu. Vnímá však jako morálně opodstatněné použití zbraní pro sebeobranu, a tedy podpořil i dodávky zbraní pro bojující Ukrajince právě za tímto účelem – hájení vlasti před nepřítelem. Tím se v zásadě posunul k uznání politiky předchozích papežů, kteří ve svých vystoupeních rozvíjeli teze o spravedlivé a nespravedlivé válce.

Jaroslav Šebek, historik

Foto: Religion for peace, rfp.org

Setkání papeže Františka a profesorky Azzy Karamové při kongresu světových náboženství v Kazachstánu.

S rodinou v Bratřejově v roce 2022.

Vzorem je ten, kdo přizná svou chybu nebo nedostatek

ČLOVĚK V DNEŠNÍ DOBĚ

Prožíváme hlubokou změnu kulturního a společenského vývoje. Ti mladší jsou do ní plně ponořeni a brilantně v ní plavou. Ti starší se učí nový slovník výrazů a mnohdy - jako už mnohokrát v minulosti - mladé generaci nerozumí. Díky za slova Kristýny Špaňhelové, která se nad těmito tématy s nadhledem zamýšlí.

● *Týno, řekni nám něco o sobě!*

Již skoro 18 let žiji v Praze - Vinoři. Jsem nejstarší ze čtyř dětí, chodila jsem na německé gymnázium a poté studovala andragogiku a personalistiku. Mám ráda matematiku, díky dědovi Vinnetoua a kriminálky, pivo, boty na podpatku a teatrální vyprávění historek.

● *Čím se živiš, kde je zdroj tvé obživy a služby, co je náplní tvé práce?*

Pracuji v konzultantské firmě, která poskytuje zpracování mezd a účetnictví a poradenství v personalistice (HR), právu a daních. Většinu času jsem dělala personalistku, teď jsem projektovou manažerkou pro naše klienty. V praxi to znamená, že pokud máte zájem o naše služby, sestavím s vámi nabídku, zajistím smlouvu a potřebné náležitosti a postarám

se o nastavení procesu na obou stranách. Jsem takový most mezi klientem a například mzdovou účetní, mezičlánek, který pokládá všetečné otázky, „přežvýkává“ odpovědi a snaží se předvídat, co může následovat.

● *To musí být hodně zajímavé! Již jsi jistě nasbírala ve své profesi řadu zkušeností v kontaktu s různými generačními skupinami. Prosím tě, jak ty vnímáš dnešní mládež?*

Předně musím říct, že se mi s pojmem „mládež“ velmi těžko pracuje. Pro mě to je skupina třeba do 18 let, což už opravdu není můj případ. Zároveň se ve farnosti stále setkávám s tím, že jsem pokládána za jejich zástupce, což fakticky nejde. Jsme jiná generace, máme logicky jiné zájmy a jsme v jiné životní fázi. Také jsem si vědoma toho, že nemám patent na pravdu, abych mohla shrnout, jaká je naše generace.

Kdybych vyšla ze své zkušenosti a zaměřila se na mně blízké rozmezí 25-35 let, myslím, že oscilujeme mezi hledáním životní cesty, hledáním práce, partnera. Snažíme se rozhodnout, jak využít všech možností, které nám život a dnešní svět nabízí, abychom všeho využili a nic nepromrhali.

● *Ale přesto, co v tobě s odstupem času evokuje teenagerovské období?*

Lehkost bytí. První počítač jsme měli pevně na chodbě, na A4 jsem si psala oblíbené písničky z YouTube, první byla *Take my breath away* z filmu *Top Gun*. Dnes je každý druhý pseudoyoutuber, děti z prvního ročníku základní školy vám poradí s make-upem i jak vychovávat zakrslého králíka. Jsem ráda, že jsem se do on-line světa nenarodila a jen s ním pomalu vyrůstala.

● *Máš dojem i z vyprávění rodičů, že u mladých došlo v průběhu posledních let k nějakému posunu hodnot?*

Myslím, že z tohoto pohledu jsme si nikdy historky z jejich mládí nepovídali. Nevím, jestli se změnilы hodnoty. Dovedu si představit, že ne, že jsou stále stejné a různorodé tak, jak je různorodá naše populace. Domnívám se ale, že je dnes náročnější si ujasnit, co vlastně chceme. Právě z důvodu toho, jak široké možnosti přišly - „Mám vycestovat a studovat v zahraničí? Potřebuji vůbec studovat? Kde mám získat zkušenosti pro zaměstnání? Mám se zaměřit na rodinu? Jak ji skloubit s prací? A co z toho je důležitější...?“

● **Možná trochu obecněji: jaké jsou nyní priority mládeže, jaké jsou její idoly a vzory?**

Ve svém okolí vnímám více proudů, kterými se necháváme inspirovat a chceme být jako oni. Všeobecně to je každý, kdo je upřímný, přiznává svoji chybu nebo nedostatek a boří tu „dokonalost“, která je dnes v médiích a na sociálních sítích častěji prezentovaná. Také to jsou ti, kteří si umí stát za svým rozhodnutím a nenechávají se zdeptat odlišnými názory svého okolí. V neposlední řadě vidím, že jsou oceňováni ti, kteří ukazují skloubení rodinného a pracovního života a dávají naději, že si člověk nemusí vybírat mezi rodinou a kariérou.

● **Za vinořskou farnost jsi shrnovala závěry ze synodních skupinek. Co ti z toho vychází jako hlavní směr?**

Podle mě je důležité spolu mluvit a vzájemně si naslouchat. V ideálním světě by se mi líbilo, kdyby se úplně každý člověk

ve farnosti mohl a chtěl vyjádřit k tomu, jak se ve farnosti cítí, zda a o čem chce být informovaný, zda a nakolik se chce zapojovat apod. Abychom věděli reálný stav a ne pouze částečný jako doposud.

● **Vyrůstala jsi v rodině začleněné do Hnutí fokoláře. Jak jsi to jako dítě vnímala a jak jsi hledala své místo v Hnutí?**

Pamatuji si, jak jsme jezdili na sobotní brigády do vinořské citadely Hnutí fokoláře a jak se mi strašně nechtělo, protože to znamenalo vstát brzy a celý den pomáhat; nebo jak jsem chodila na setkání gen 4 a bylo těžké vysvětlit spolužákům, co tam vlastně děláme. Jako gen 3 jsem se taky dostala do období, kdy jsem nechtěla chodit ani do kostela, ani na setkání, protože mi to „nic nedává“. No, rodiče jen tak nepovolili a vrátili mi dotaz, co gen a Pánu Bohu dávám já...

SummerJob – závěrečný děkovací den na Broumovsku, ročník 2015.

Rodiče mě nenechali to vzdát a ve víře jsem se upevnila.

Jsem ráda, že mě nenechali to vzdát a že jsem se ve víře i v povolání v Díle upevnila. Dnes se scházím s volontárkami¹ a vnímám, že je to přesně to místo, kde mám být.

● **Dlouho ses věnovala dobrovolnickému projektu SummerJob. Jakou zkušenost ti přineslo organizovat akci pro více než sto lidí? A jak jsi prožívala „předávání štafety“?**

Celý projekt je neskutečná zkušenost a bohudíky za ty, kteří byli u jeho vzniku!

Přineslo mi to průpravu do života. Musíte se naučit vycházet se starostou, s opuštěnou babičkou, s vrstevníkem, který není vaše krevní skupina. Čile fungovat po pár hodinách spánku a (ideálně) s úsměvem na rtech a s odhodláním se hned u snídaně bavit s cizími lidmi.

Bála jsem se, že rozhodnutí nebýt v týmu a posléze na SummerJob ani nejezdit bude bolestné a těžké, ale očividně je to v Božích rukou, protože se to prostě stalo a při sledování letošního ročníku na Instagramu jsem byla nadšená, že to jen sleduji z povzdálí a jak skvěle vše šlape.

● **Na závěr, co bys doporučila k přečtení?**

Čerstvě jsem dočetla Selfička od Marka Orka Váchy a plně doporučuji. Já jsem ji pochopila jako úvahy o všem a o ničem, o kráse v maličkostech, o vnímání světa a o jednoduchosti i spletnosti vztahů. Z klasiky doporučuji Dobrodružství v temných uličkách od Foglara, které skrývá tři jeho díla a k němuž se pravidelně vracím už od roku 2000, kdy jsem seděla v okně chalupy, četla toto a poslouchala na kazetě Svěráka a Uhlíře.

Za rozhovor děkuje Petr Ettler

1. Volontáři, volontárky - označení pro „Boží dobrovolníky a dobrovolnice“ Hnutí fokoláře. Lidé, kteří dobrovolně (bez specifických závazků nebo slibů) naplno žijí pro cíle Hnutí fokoláře ve společnosti.

Ilustrační foto: Vojtěch Hlávka, Člověk a Víra

Celostátní setkání mládeže, Hradec Králové 2022.

Od dětské víry k vlastní zkušenosti s Bohem

VZTAHY, RODINA, SPOLEČNOST

Pohled kněze, psychologky a zkušenosti mladých

Rodiče, kteří vychovávají děti ve víře, touží, aby i jejich děti byly ve víře zakotveny. Reagujeme na otázku jedné maminky: „Mnohé děti z křesťanských rodin dostávají víru od rodičů. To ale ještě neznamená, že si ji udrží i v dospělosti. Myslím si, že pro přechod od dětské víry k dospělé je zásadní zažít vlastní zkušenost s Bohem. Jak dětem a mladým pomoci, aby mohli tento krok udělat? Jak je v období staršího školního věku v oblasti víry doprovázet?“

OČIMA KNĚZE

Ze zkušenosti většiny lidí, kteří přerod dětské víry v dospělou úspěšně absolvovali, vyplývá, že pro předávání víry je zcela zásadní **rodina**. Nejde jen o vztah k Bohu jako takový, ale o celý systém hodnot, který z víry vyplývá a děti křesťanů je doma nasávají již s „mateřským mlékem.“ Právě tyto hodnoty často mohou mladé podržet v dospívání anebo umožní vrátit se k praktikování víry po postpubertálním výkyvu. Nepopírám, že řada mladých najde víru skrze „ná-

hradní duchovní rodinu“ ve společenství živé církve nebo jinými cestami.

Příklad rodičů, případně široké rodiny: nejlépe se vychovává, když se „nevychovává“, ale věci jsou řečeny nebo ukázány jaksi mimochodem. Společná modlitba, alespoň občasná, čas na kus řeči, společný program – sport, práce. U dospívajících mladých lidí mluvíme o doprovázení. Znamená to jít vedle sebe, hovořit spolu, diskutovat. Z hlediska rodičovské autority jsou to chvíle neformální rovnosti mezi formálně nerovnými stranami. Důležité je, aby

výchova byla, pokud možno, nenásilná, inteligentní, příkladná.

Asi každý zjistí, že vychovávat je velké umění. Ze dvou mladých lidí ve stejné rodině se může jeden stát světcem a druhý zločincem. Roli hraje genetika, povaha, schopnosti, a především svoboda každého člověka. Je zde mnoho dalších skutečností (kamarádi, náhodná setkání, virtuální prostředí), které dospělí těžko ovlivní. Čím víc jsou rodiče odkázáni do role pouhých statistiků, tím víc je třeba zapojit Boha. Podle sv. Augustina je důležitější mluvit s Bohem o dětech než s dětmi o Bohu. Tedy **modlit se za děti**, mladé a vyprošovat si dar umění vychovávat, doprovázet. Vyzývat Ducha Svatého, prosit o přímluvu Pannu Marii.

Možná trochu provokativně tvrdím, že pro výchovu k víře, je nezbytné **„ztráct“ s dětmi a mladými čas a pomoci jim, aby se svojí vírou nezůstali sami.**

Dnes na mladé lidi působí mnoho vychovatelů. Mezi nejmocnější a nejhlasištější patří média, zejména sociální cítě. Snažme se vychovávat mladé k tomu, aby jim komunikační prostředky sloužily, a ne aby oni sloužili jim. Ke štěstí nemusí být stále on-line. Samozřejmě nelze mladému člověku něco vzít a nic hodnotného mu za to nedat. Zde nabý-

Ilustrační foto: Vojtěch Hlávka, Člověk a Víra

vá zásadní důležitosti možnost ukázat mladým krásu osobních setkání, živých vztahů a hlubokých lidských přátelství. **Společné zážitky** s věřícími vrstevníky mají velkou důležitost, túry v horách, kontakt s přírodou, modlitba, práce učit žít s druhými napřímo a bez zprostředkování.

Mnohokrát se mi potvrdilo a osvědčilo, že **dobré křesťanské společenství mládeže** dovede mladého člověka úplně proměnit. Základním pilířem je přítomnost Ježíše zmrtevýchvstalého uprostřed mladých lidí podle jeho příslibu „Kde jsou dva nebo tři v mém jménu, budu já uprostřed nich.“ (Mt 18,20) Živý Pán se pak dotýká srdcí, mění je, naplňuje radostí, odvahou, chutí s ním žít trvale, rodí se povolání, lidé se obracejí a dětská víra se mění v dospělou. Mladý člověk se ocitne v prostředí, které bychom mohli nazvat kulturou evangelia. Může říci: „Mám s Bohem zkušenost, dotknul se mě.“ A je to jeho zkušenost, kterou mu nikdo nemůže vzít. To není žádná teorie. Jak mladý člověk roste, cítí, že si tyto objevy nemůže nechat jen pro sebe. Chce je sdělit svým vrstevníkům, a tedy **dělat něco pro druhé**. Předat jim svoji zkušenost. Začíná se víc zapojovat, může se stát animátorem. Právě úsilím žít pro druhé sám roste a činí nové objevy o síle evangelia.

Dnes již existuje generace rodičů, kteří něco podobného sami zažili a mají proto pochopení pro své děti, když jim neustále ujíždějí mezi křesťanské vrstevníky. Mladý člověk, zejména v dospívání, se vymezuje, hledá sám sebe. Právě v období, kdy slabne autorita rodičů a roste autorita vrstevníků, je pro mladého člověka velkým darem, pokud nalezne takové prostředí, kde se může dotknout živého Krista. Je to velmi dobrý start na další cestu.

Miroslav Šimáček

Ilustrační foto: Lucie Horníková, Člověk a Víra

OČIMA PSYCHOLOGA

Jak může rodič pomoci dospívajícímu dítěti v jeho novém poznání vztahu k Bohu a víry? Pojdme se okrajově (protože bychom o tom mohli psát mnoho a mnoho) podívat na věk dospívání. Je to věk, kdy se dítě nespokojí „jen“ s pohledem rodiče. Chce se více odpoutat od rodiny. Chce i **samo hledat**, pátrat, ptát se svých vrstevníků, jiné dospělé autority (kterou si samo vybere), jak to vlastně s oním Bohem je, zda opravdu existuje, zda i ona autorita měla někdy pochybnosti.

Dítě je v tomto období také **velmi kritické**, potřebuje argumenty, chce se přesvědčit samo. Touží být více samostatné a nezávislé ve všem.

Na druhou stranu pořád žije v rodině. Tuto rodinu, vztah rodičů nebo i sourozenců mezi sebou a k Bohu mnohdy podvědomě sleduje a bere si z toho příklad.

Co je tedy pro dítě důležité?

Vidět, slyšet, vnímat **příklad**. Předešlým rodičovský. Vidět a slyšet, že máma jde na mši, bere si duchovní četbu a zároveň u toho říká, proč to dělá. Co ji zaujalo při četbě, na co přišla, když šla na procházku a byla nadšena z Božího stvoření. Moc důležité je v tomto bodě i táta. Tátové totiž o své víře často moc nemluví. Když syn v dospívání například při cestě na kole slyší, co a jak táta povídá o svém vztahu s Bohem, to je pak teprve poklad pro synovo prožívání.

Důležité je i **povídání rodičů o jejich víře** právě ve věku, ve kterém je teď dítě.

Vhodné je dítěti nabídnout **knihy**, které by mu mohly pomoci. Pamatuji si, jak mi pomohla v šestnácti letech kniha

o struktuře mozku. Byla jsem u vytržení, jak je mozek složitý, úžasný a byla jsem si jistá, že ho nemohl stvořit nikdo jiný než Bůh.

Podpořte dítě v **chození mezi vrstevníky na setkání**. Častokrát mu rozhovor, zážitky s jinou autoritou a jinými dětmi pomůže orientovat se ve svém vztahu s Bohem, najít ho nově.

Pokud to, rodiče, tak vnímáte, nechte se dítěti poznat i v tom, jací jste vy. Jaké máte názory, jaké hodnoty v životě uznáváte. Zda vám pomáhá formovat strukturu vaší osobnosti i ona víra. A i pokud máte velmi různé názory – vy a děti – je velmi důležité si je říct.

Také navrhuji, abychom si **o názorech vyprávěli častěji odděleně**. Pokud máte více dětí, využijte chvíle jen jeden rodič a jedno dítě. Je to pak klidnější čas, více soustředěný na rozhovor.

Ilona Špaňhelová

OHLÉDNUTÍ ZA SVOU CESTOU VÍRY...

Můžete popsat své rozhodnutí pro víru? Co vám v tom pomohlo? Nebo kdo? Jaké impulzy byly důležité, aby došlo k přerodu dětské víry v dospělélou?

Narodila jsem se do věřící rodiny a rodiče mě i mé sourozence, vždy ve víře podporovali. Postupem času se ale začaly objevovat úzkosti, které stále sílily, což dosáhlo vrcholu během karantény v roce 2020. Bylo to pro mě i pro mou rodinu, velice náročné období, ale zpětně vidím, že to bylo velmi důležité. Když jsem se dostala z nejhoršího, začala jsem Boha vnímat jako někoho konkrétního, někoho, s kým mohu mluvit upřím-

Ilustrační foto: Lucie Horníková, Člověk a Víra

ně a kdo je se mnou v jakékoliv situaci. Až teď cítím, že předtím byl Bůh a víra jen chození jednou týdně do kostela, něco abstraktního a cizího, něco velmi neosobního, k čemu jsem neměla vztah. Teď Boha cítím a vnímám, mám s Ním vztah a vidím, že právě to těžké období mě přivedlo k Bohu a otevřelo mi oči.

Kateřina

Nedokážu asi přesně říct, jak se z mé „dětské“ víry stala víra „dospělá“, připadá mi to prostě jako přirozený proces růstu – čím jsem se stávala samostatnější, tím se moje víra stávala osobnější.

Možná díky tomu, že jsem vždycky věděla, že do kostela nechodím proto, že tam jdou rodiče a já nemůžu zůstat sama doma, ale proto, že tam na mě čeká Bůh. A snad taky proto, že pro rodiče bylo normální modlit se cestou v autě růženec nebo chodit k svatému přijímání denně, aniž bych se k nim vždycky musela připojit. Často se rodiče zeptali: „Chceš jít s námi do kostela?“ A bylo opravdu úplně na mně, co udělám. Připisuju působení Boží milosti, že jsem s rodiči do kostela někdy dobrovolně šla. Myslím, že právě díky této otázce jsem si pak jednou uvědomila, že Bůh mě k sobě zve stále... a já Boží pozvání sice můžu, ale nechci odmítat. A zřejmě v tom svou roli sehrála také živá farnost, církevní škola nebo křesťanské tábory, na které jsem jezdila... Zkrátka dobré prostředí, ve kterém jsem se pohybovala, a mnozí věřící lidé mimo rodinu, kteří mě svým životem i radou vedli ke stále pevnějšímu vztahu k Bohu.

Anežka

Vyrůstal jsem v křesťanské rodině a základy víry jsem dostal právě tam. Rodiče mě naučili vyslovit první modlitby, od dědy jsem dostal svoji první Biblii. Chodil jsem na náboženství. Později jsem začal ministrovat a díky mému birmovacímu kmotrovi vzniklo z naší ministrantské party moje první společenství. Kněží z naší farnosti nám poskytovali skvělé zázemí. Časem jsem začal hrát v kostele na kytaru.

Na základní a střední škole jsem rozhodně nebyl nějakým tahounem a oblíbencem třídy. Nebyl jsem průbojný, ani sportovně zdatný a asi jsem v tom celém neuměl chodit. Když to dnes někomu vyprávím, nikdo mi nevěří – moje přirozené prostředí je teď mezi lidmi. Přijetí, kterého se mi nedostávalo ve školních kolektivech, jsem dostával ve společenství a na různých setkáních mládeže. Jezdil jsem na malá vikariátní

Ilustrační foto: Vojtěch Hlavka, Člověk a Víra

setkání i na celosvětová setkání s papežem. To byla místa, kde jsem mohl být sám sebou a postupně mnohdy i tím, kdo vedl nějakou skupinu.

Moje víra a důvěra v Boha rostla a roste celkem plynule. Nikdy jsem neměl nějaké dlouhé období, kdy bych od víry odešel a potom zažil nějaké velké obrácení. Pochybnosti stále chodí, ale beru je jako příležitosti k růstu mé důvěry v Boha. Důležité dle mě je, nikdy se nespokojit s tím, že už jsem dostatečně dospělý křesťan. Je důležité stále růst v poznání Boží lásky k nám – mě osobně Bůh stále nepřestal překvapovat. Když mi před pár lety někdo řekl, co všechno za poslední rok s Bohem zažiji, nevěřil bych. Byl jsem svědkem fyzických i duševních uzdravení, zlomených závislostí, mám kolem sebe přátele, kterým Bůh úplně proměnil život. I to jsou věci, které ve mně vzbuzují stále větší touhu po Bohu. Je důležité hledat v životě lidi, kteří nás mohou ve věcech víry posunout. Bůh nám chce dát mnohem více než jen program na nedělní dopoledne.

Pokud bych to měl shrnout, tak důležité pro mě bylo přijetí druhých, zejména mých vrstevníků, a rovněž autorit a aktivní zapojení do kolektivu. Mohl jsem tak poznat, že Bůh přijímá i mě, se všemi mými nedokonalostmi,

Ilustrační foto: Mirka Dolanská, Člověk a Víra

nevěrnostmi a hříchy. Záleží mu na mně a chce v mém životě konat, já mu pouze nabízím ten prostor, každý den znovu a znovu. On se nevnucuje a jak řekl jeden můj kamarád: „Bůh je špatný obchodník – bere od nás to nejhorší a dává nám to nejlepší.“ On chce na tomto světě konat a milovat i skrze nás!

Petr

Vím, že hodně mých kamarádů má nějaký klíčový moment pro proměnu své víry, ale nevím, jestli já nějaký takový mám. Celý můj život jsem víru vnímala jako něco kladného a Boha jako někoho, kdo mě má rád a chce moje dobro, takže jsem ho v těžkých chvílích brala jako svého kamaráda, který mi pomůže. Jen se časem samozřejmě proměnily situace a mé prožívání, se kterými se Bohu svěžuji.

Musím ale určitě vyzdvihnout momenty, které jsou podle mě pro podporu víry mladých klíčové. Zaprvé, když mohou vidět a setkat se s jinými mladými, kteří taky věří a jsou šťastní, a společně něco prožít. Je důležité, aby se mladý cítil být přijatý a myslím, že skrze společenství může právě vést cesta změny z dětské víry na dospělou. Pro mě takové velké setkání s ostatními mladými bylo například na Celostátním setkání mládeže ve Žďáru nad Sázavou. To mě pak podpořilo v tom, že chci šířit dobro dál a že má smysl věřit.

Pak je podle mě důležité mít někoho, s kým se mohu poradit v pochybnostech, a to může být například společenství, dobrý věřící kamarád nebo třeba kněz. Komunikace je podle mě hodně důležitá – je dobré se někomu svěřit a poradit se, ale zároveň i vědět, co říká evangelium. A jako poslední bod bych doporučila duchovní literaturu, mně se hodně líbí knihy z nakladatelství Paulinky.

Marie

Na hraně mezi dvěma světy

POSEZENÍ S MAMINKOU AUTISTICKÉHO CHLAPCE

„Dělat věci rád. Tak se dá v pozici spojky mezi světem autismu a ‚běžným‘ světem přežít cokoliv,“ říká Radka Selecká, maminka třináctiletého Štěpánka s poruchou autistického spektra.¹

Radka Selecká se synem Štěpánem, který v letos v srpnu oslavil své 13. narozeniny.

Foto: archiv Radky Selecké

● Jakým výzvám jste musela čelit, když jste začala vnímat, že ve Štěpánkově vývoji něco nehraje?

Asi nejnáročnější bylo, když mi někteří lidé dávali najevo, že dělám něco špatně – proto on nemluví, má pořád plínku, vrátil se k flaštičce... Prožívala jsem strašnou únavu z vysvětlování, obhajování. Naopak mě povzbudili ti, kdo mi pomohli netrápit se něčím vedlejším. Například urolog, který vystavoval poukazy na plínky, mi říkal, ať jsem ráda, že spí bez medikace a neřeším, jestli přestane spát bez plínky v deseti nebo ve dvanácti.

● Štěpánek byl jeden z prvních klientů Střediska rané péče Dotyk. Jaká to byla pro vás zkušenost?

O Dotyku jsem se dověděla od psychologičky. Štěžejní pro mne bylo uklidnění, že sice vše poukazuje na poruchu autistického

spektra, ale to není tragédie. Přijetím diagnózy se vlastně člověku uleví. Může s tím začít nějak pracovat, otevírá se možnost pomoci, dávek atd. Vnímala jsem, že pracovnice rané péče tu jsou nejen pro Štěpánka, ale i pro mne. Pomáhaly mi s touto situací žít a zprostředkovat další pomocné kontakty.

● Co je pro vás pomocí a co vám naopak bere vítr z plachet?

Každé autistické dítě je jiné a každá rodina prožívá jinou zkušenost. Mně osobně asi nejvíc bere vítr z plachet, když se setkám s někým, kdo klade hloupé otázky. Dokonce jsem zažila, že prý „vlastně nic nemusím a přitom mi stát dává všechno“.

Já ale musím neustále balancovat na hraně mezi dvěma světy – světem autismu a běžným systémem. Naučila jsem se tedy nepouštět k sobě nikoho, kdo by mě z té hrany strkal dolů, protože musím ochránit sama sebe, abych měla energii propojovat tyto dva světy. Obklopuju se naopak těmi, kdo mají pro nás pochopení. Například ona první psychologička je dnes Štěpánkovou kamarádkou – teta Hanka. Nebo jsme stále v přátelském kontaktu s vedoucí rané péče Klárou Svobodovou.

Nejvíc mi tedy pomáhá respekt, uznání a naslouchání našim potřebám – když se třeba někdo zeptá, co zrovna řeším, co mi bere energii. A já se učím tyto potřeby sdílet.

● Alespoň nějaký střípek ze života se Štěpánkem, starosti a radosti...

Kolikrát si večer připadám jako zbitý pes. Fyzicky třeba nedělám nic, ale musím být stále ve střehu. Když mu byly čtyři roky, měl přehozený rytmus, v noci potřeboval pořád svítit a já jsem nemohla spát. Nebo docela nedávno jsme trénovali spaní bez plínky. Kolikrát to znamenalo ráno převlékat postel a zachovat přitom klid. Najednou to pak šlo. Nikdo ale neví, co tomu výsledku předcházelo...

Křik a hádky všechno boří. Když se stane, že je Štěpánek vynervovaný, nemůžu vědět, jestli si neublíží nebo si něco neudělá, nezlikviduje něco, co je pro něho důležité. To si netroufám ani jít vyhodit odpadky.

Ale u každého pochvala hory přenáší, u Štěpánka dvojnásob. Když ho chválím, odměňuje mě tím, že den prožíváme v pohodě. Na lidech s autismem není jejich postižení vidět na první pohled, takže potřebují připravit cestu.

Často něco podnikáme, jezdíme stanovat, chodíme plavat, na Vánoce pečeme cukroví, krabičky s lineckým rozdáváme známým. A on spolupracuje. Díky němu vidím, že s láskou, v klidu a jsem-li na něho „napojená“, je život mnohem naplněnější. Také jsem získala jiný pohled na materiální hodnoty a učím se užívat každou chvíli. Někdy vidím, kolik drahých kroužků děti absolvují, ale rodiče na ně nemají čas. Mají pak prázdnější oči než můj „autík“. Zkrátka „napojenost“ je pro každého zásadní.

Za rozhovor děkuje Ludmila Šturmová

1. Volně navazujeme na rozhovor s Mgr. Klárou Svobodovou, vedoucí Střediska rané péče – Dotyk – pro děti s poruchami autistického spektra (Nové město 7/2022, str. 11).

Ilustrační kresba: Petr Ehtler

„Vždyť Bůh nám nedal ducha bojácnosti, ale ducha síly, lásky a rozvážnosti.“

(2 Tim 1,7)

SLOVO ŽIVOTA

Říjen 2022

„VŽDYŤ BŮH NÁM NEDAL DUCHA BOJÁCNOSTI, ALE DUCHA SÍLY, LÁSKY A ROZVÁŽNOSTI.“
(2 TIM 1,7)

Epištola, z níž je toto Slovo života vzato, je považována za jistý druh Pavlova duchovního odkazu. Apoštol je v Římě, ve vězení, kde čeká na rozsudek, a píše Timoteovi, mladému učedníkovi a spolupracovníkovi, který má na starosti složitou komunitu v Efezu.

Tento dopis obsahuje doporučení, rady adresované Timoteovi, ale je určen každému členu křesťanského společenství včera i dnes. Pavel je kvůli hlásání evangelia v zajetí a chce povzbudit učedníka, který se bojí pronásledování a váhá kvůli obtížím spojeným se svou službou, aby čelil zkouškám a stal se tak jistým průvodcem svého společenství. Pavlovi a Timoteovi není vlastní trpět kvůli evangeliu, ale toto svědectví je možné, protože je založeno na Boží síle.

„VŽDYŤ BŮH NÁM NEDAL DUCHA BOJÁCNOSTI, ALE DUCHA SÍLY, LÁSKY A ROZVÁŽNOSTI.“

Pavel chce vydávat svědectví o evangeliu. Je zřejmé, že to není nadání, schopnosti nebo osobní omezení, co zaručuje nebo brzdí službu slova, ale jsou to dary Ducha, síla, láska a rozvážnost, které zajišťují sílu svědectví. Zdá se, že láska, která stojí mezi silou a rozvážností, hraje roli v rozlišování. Rozvážnost vyjadřuje moudrost a připravenost na každou situaci. Timoteus, stejně jako učedník v každé době, může hlásat evangelium se silou, láskou a rozvážností, a to až do té míry, že pro evangelium trpí.

„VŽDYŤ BŮH NÁM NEDAL DUCHA BOJÁCNOSTI, ALE DUCHA SÍLY, LÁSKY A ROZVÁŽNOSTI.“

I my jsme zažili pokušení, kdy jsme v životě a svědectví o Božím slově ztráceli odvahu a nevěděli jsme, jak si v určitých situacích poradit.

Chiara Lubichová nám pomáhá pochopit, z čeho v takových chvílích čerpat sílu: „Musíme se obracet na Ježíšovu přítomnost v nás. Postoj, který je třeba zaujmout, tedy nebude takový, že se zablokujeme a zůstaneme pasivně rezignovaní, ale takový, že vyjdeme ze sebe, že se sjednotíme s tím, co vyžaduje Boží vůle, že se postavíme čelem k povinnosti, k nimž nás vybízí naše povolání, a budeme se spoléhat na Ježíšovu milost v nás. Tedy vyjít ze sebe. Sám Ježíš v nás bude stále více rozvíjet ctnosti, které potřebujeme k tomu, abychom o něm mohli svědčit v nám svěřené činnosti.“¹

„VŽDYŤ BŮH NÁM NEDAL DUCHA BOJÁCNOSTI, ALE DUCHA SÍLY, LÁSKY A ROZVÁŽNOSTI.“

Síla, láska a rozvážnost, tři ctnosti Ducha, které získáváme modlitbou a praktikováním víry. Otcí Justinu Narimu ze Středoafrické republiky bylo vyhrožováno smrtí, stejně jako jeho spolubratrům a tisícovce muslimů, kteří se před válečnými represemi uchýlili do kostela. Vůdci milice, která je obléhala, ho několikrát vyzvali, aby se vzdal, ale on s nimi neustále vedl dialog, aby se vyhnul masakru. Jednoho dne se objevili se čtyřiceti litry benzínu a vyhrožovali, že je upálí zaživa, pokud jim muslimy nevydá. „Se svými spolubratry jsem sloužil poslední mši,“ vypráví otec Justin, „a vzpomněl jsem si na Chiaru Lubichovou. Co by na mém místě udělala ona? Zůstala by a obětovala svůj život. A tak jsme se rozhodli, že to uděláme.“ Po mši přišel nečekaný telefonát: nedalekým městem projížděla armáda Africké unie. Otec Justin jim běžel naproti a společně se vrátili do farnosti. Zbývalo třináct minut do vypršení ultimáta, třináct minut, které zachránily životy všech bez krveprolití.“²

Letizia Magri

1. Ch. Lubichová, Slovo života na říjen 1986, taktéž v Parole di Vita, a cura di Fabio Ciardi (Opere di Chiara Lubich 5; Città Nuova, Roma 2017), str. 373.
2. Unità è il nome della pace: La strategia di Chiara Lubich, a cura di Maddalena Maltese, Città Nuova, Roma 2020, str. 29-30.

Zapomenuté pití

Celé odpoledne jsme si hráli na hřišti. Když jsme se pak večer vraceli domů, zjistili jsme, že jsme tam zapomněli láhev s pitím. Nikomu se už nechtělo vracet. Ale já jsem si řekl, že bych to mohl pro Ježíše udělat, a tak jsem tam doběhl.

K.

Cesta ke štěstí

Hrál jsem na ulici na housle. Ne proto, abych vydělal peníze, ale protože jsem si uvědomoval, že když hrávám o prázdninách, můžu tak dělat lidem radost. Proč tedy okruh posluchačů nerozšířit? Jednou moje hraní poslouchala nějaká paní. Chovala se velmi slušně, ale podle jejího oblečení bylo jasné, že je dost chudá. Dlouho mě poslouchala a pak se přišla omluvit, že mi nemůže hodit ani minci. Byla na rozpacích, když jsem jí navrhl, aby si z pouzdra od houslí vzala, kolik potřebuje. Nakonec nějaké mince přijala: „Koupím si chleba,“ řekla a v slzách odešla. Další den jsem hrál na stejné ulici, ale na pouzdro jsem vyvěsil nápis: „Pro potřebné“. Někteří hodili pár mincí, ale hodně lidí i bankovky. Když jsem se už chystal odejít, objevila se paní, díky které jsem dostal tento nápad. Řekl jsem jí, co se stalo, a že pokud by to přijala, vybraná částka je pro ni. Vyprávěla mi o finančních potížích, které přivedly její rodinu do chudoby. Později jsem potkal také jejího nemocného manžela a nezaměstnanou dceru, která je teď mou manželkou. Udělat radost druhým je cesta ke štěstí.

O. (Francie)

Ilustrační foto: Pixabay

Nápad

Byla jsem doma na nemocenské. Večer už se mi zdál den o samotě dlouhý a přála jsem si, aby manžel přišel brzy z práce. Zrovna se ale zdržel a já jsem se z toho cítila hodně nespokojená a našťvaná. Když přišel, neměla jsem chuť si s ním povídat a nejraději bych se zavřela do pokoje a analyzovala své smutky. Uvědomila jsem si, jak velká škoda je nevyužít přítomnost. Přemohla jsem se a šla za manželem. Po nějaké době povídání jsme přešli k plánování kuchyně. To byla záležitost, ke které jsme se vícekrát vraceli, ale nedokázali jsme najít řešení. Prostor nás hodně omezoval a nevěděli jsme, kam umístit základní prvky jako třeba ledničku. Ten večer jsem viděla, že se oba snažíme hledat možnosti i naslouchat druhému. Postupně jsme přišli na jeden dobrý nápad řešící mnoho problémů, se kterými jsme si tak dlouho nevěděli rady. Věřím, že toto řešení bylo plodem Ježíše mezi námi i mého vyjití ze sebe.

M.

Cvičení

Chodím občas s tříletým synem ve čtvrtek na cvičení do Sokola. Vede ho jedna známá. Stěžovala si mně, že jak se otepí, maminky přestávají chodit a ona je tam zbytečně. Jeden čtvrtek bylo moc hezky a já začala přemýšlet, co je správné. Jít ven a užívat tepla, nebo jít do sokolovny? Řekla jsem si, že ven chci jít hlavně kvůli sobě. Syn by byl spokojený i v tělocvičně a navíc by to byl skutek lásky vůči paní cvičitelce. Nakonec jsme tam tedy vyrazili. Dopadlo to tak, že jsme byli jediní, takže hodina se nekonala a dopoledne jsme strávili venku, ale přesto jsme našim příchodem paní cvičitelku potěšili.

K.

Počítačová hra

S bráchou hrajeme jednu počítačovou hru. On v ní přišel o život a brečel. Tak jsem se taky nechal zabít. Tím vyhrál někdo jiný a brácha přestal plakat.

S.

Ilustrační foto: Petr Ettler

Čtyřicet dní

DUCHOVNÍ INSPIRACE

„Vzájemná láska v přítomném okamžiku, doma počínaje,“ je motto, které v následující myšlence předložíla Chiara Lubichová příslušníkům Hnutí fokoláre jako pomoc na cestě ke svatosti.

Začátkem tohoto měsíce jsem při rozjímání z našich knih našla jednu myšlenku o svatosti, která se připisuje svatému Bonaventurovi – světci, kterého mnozí z nás jistě znají, který však zřejmě není ještě dostatečně přítomný v našem životě.

Jeho myšlenka mne zaujala a (...) vyvolala v mém srdci velkou touhu zařadit její obsah do života spolu s vámi všemi. Nemáme se snad stát svatými společně?

Potvrzují to i slova světce, který cesty vedoucí k Bohu dobře zná. Svatý Bonaventura s odvahou ubezpečuje, že člověk, který se na cestě k Bohu nezastavuje při poklesu do mnohých svých nedokonalostí a lehkých hříchů, dojde duchovně dál za čtyřicet dní než ten, kdo se během čtyřicetiletého úsilí na této cestě zastavuje.

Pěkné, že?

Přirozeně jsem se zamýšlela nad tím: „V čem spočívají nedokonalosti a lehké hříchy?“ Jistě by se dal uvést jejich dlouhý seznam...

Samozřejmě jsou protikladem dokonalosti.

V čem tedy spočívá dokonalost?

V lásce: „Láska je svorník dokonalosti,“ říká svatý Pavel (srov. Kol 3,14); „Ať jsou dokonalí,“ dokonalí, dokonalost v lásce... čteme v evangeliu svatého Jana (srov. 17,23). Tato láska, je-li žita více lidmi, jak je tomu v našem případě, se stává vzájemnou: „Nové přikázání vám dávám:“ říká Ježíš, „Milujte se navzájem, jak jsem já miloval vás, tak se navzájem milujte vy“ (Jan 13,34).

Je tudíž třeba žít tak, abychom nezůstali uprostřed poklesnutí do nedokonalostí a lehkých hříchů; pokaždé, když na to zapomeneme nebo pochybíme, je třeba začít znovu.

S nasazením tedy všichni o to usilujme a začneme od dnešního dne (...). Žijme vzájemnou lásku, pokud možno se všemi.

A kde je nejvhodnější začít? Doma, jsme-li v rodině; žijeme-li ve fokoláre, pak tam.

Ano, doma, a začít hned ráno, protože tak se den zahájí dobře.

Začít doma – častokrát se totiž snažíme žít dobře vzájemnou lásku s ostatními, při nejrůznějších příležitostech, na setkáních, a když se potom vrátíme domů, možná unaveni, snadno ztratíme vůči druhým trpělivost, sebeovládání a... sbohem, vzájemná láska! (...)

Proto jsme si zvolili následující motto, které vám nyní předávám: „Vzájemná láska v přítomném okamžiku, počínaje doma.“

Připomínejme si ho. Budeme-li takto žít, pak za čtyřicet dní, (...) jistě duchovně pokročíme a značně tak přispějeme k naší osobní svatosti i ke svatosti lidu.

Chiara Lubichová

(Z „kolegamenta“, Rocca di Papa 22. října 1998)

Ilustrační foto: Marek Trizuljak

Foto: focolare.org

Guido Mirti - Cengia (vpravo) a Chiara Lubichová (druhá zprava).

Boží vězeň

Z Hnutí FOKOLÁRE Návrat ke kořenům

Guido Mirti (Cengia) vypráví svůj příběh

POKRAČOVÁNÍ Z MINULÉHO ČÍSLA

(...) 24. března oficiálně skončilo vyšetřování, přišli za mnou, ptali se mě, jestli jsem rád a jak to šlo a zda chci vyslovit nějaké přání. Řekl jsem, že jsem rád, zvláště rád jsem proto, že jsem poznal vás, protože kontakt umožňuje poznat, že jste dobří lidé. Při tom vyšetřování se téměř každý den hovořilo o Ideálu, o křesťanství, protože jsem nutně musel hovořit o křesťanství. V určité chvíli mi vyšetřovatel říkal: „Vy jste proti Československu.“ „Ne, to není pravda, pane kapitáne, nejsem proti Československu, to je nemožné, protože jak bych mohl jít proti Československu, když ho mám rád. Řekl jsem, že nejsem proti komunistům. Řekl jsem, že komunisti nemilují Boha, a tedy nemohu milovat jejich ideál, ale komunisty mám rád. „Ježíš je i ve vás, pane kapitáne, i když vy ve mně možná vidíte nepřítele, ale já ve vás vidím Ježíše a musím milovat toho Ježíše, který je ve vás. Protože, kdybych měl umřít teď nebo za deset minut nebo zítra, musel bych skládat účty z toho, zda jsem měl rád vás, pane kapitáne, ne jestli jsem udělal to nebo ono.“

Z Cengiova vyprávění je vidět, že se do jisté míry vytvářel osobní vztah mezi ním a jeho vyšetřujícím důstojníkem.

Vyšetřování se stávalo určitým druhem evangelizace.

(...) Jedna krásná věc o Panně Marii. Jednou mi velitel říká: „Co jste jim říkal těm lidem, těm jezuitům? Hovořil jste proti režimu?“ „Ne, pane kapitáne, to není možné.“ „Vy jste řekl, že režim pomine.“ „To jsem možná řekl. Ne proto, že jsem myslel, že přijde nějaká revoluce, ale proto, že to řekl Ježíš. Ježíš řekl, že všechny věci pominou, jenom Bůh zůstane stále. Pominou tedy všechny věci, které nejsou zakořeněny v Bohu. To je logické.“ A pak říkám: „Víte, pane kapitáne, to řekla Panna Maria.“ „Jak to, že to řekla Panna Maria!? To jsou historiky. Kdo je ta Maria?“ „Je to Ježíšova Matka. A tohle řekla Maria ve Fatimě v roce 1917, 13. října. Že se komunisti obrátí - neřekl jsem, že Rusko - že se komunisti obrátí. Já nemůžu být proti

„Splátky“
za zničení
železné
opony.

Foto: Archiv Vydavatelstva Nové město

režimu, nemůžu být proti komunistům. Panna Maria vyzývá nás katolíky, abychom se modlili, ale spíše než se modlili, abychom žili, protože život má být modlitbou. Modlit se za to, aby se i komunisti obrátili. Ale ne proto, že jsou něco méně než my. I Ježíš řekl, ať hodí kamenem, kdo je bez viny. Nikdo není první nebo druhý. Před Bohem jsme si všichni rovni. Bůh dal život za mne, za vás, za všechny. Jediná věc, pane kapitáne, kterou máme dělat, je mít se rádi.“

(...) Snažil jsem se ukázat to, čím on je: dítě Boží, i když o tom neví. Pochopil jsem, že on ve svém životě mnoho trpěl. Vyprávěl mi celou svoji historii. Říká: „Když jsem byl malý, ministroval jsem.“ „To je krásné, pane kapitáne.“ Říká: „My jsme vždycky hodně trpěli. Kapitalisti nás vykořisťovali.“ „Rozumím tomu, pane kapitáne, i kapitalismus musí konvertovat, všichni musí konvertovat. Jediné, co je třeba, je to, co děláte vy, děláte mnoho krásných věcí, ale chybí vám Bůh. Pomyslete si, jako by v určité chvíli zmizelo slunce; mnoho věcí roste a Bůh je ten, kdo dává všemu život.“ Setrvali jsme u těchto témat, protože oni chtěli poznat, kdo jsem, zda se nezapletu do výpovědí, zda to nedělám jen tak, že jsem katolík, kdo ví. Hovory tohoto druhu trvaly více než týden. Od rána do večera.

(...) Skončím tím, jak to bylo u soudu. Po tom 24. březnu mi řekli, že všechno skončilo a že zjistili, že jsem nebyl hlavou organizace, která se snažila rozvrátit československý stát. Zjistili, že jsem byl pouze osobou, která byla využita pro tuto činnost a že tím, kdo se má nacházet na tomto místě, je Řím, konkrétně P. Pavel, tedy Padre Maria [Hnilica]. Padre Maria a jeho představení by se měli nacházet před soudem místo nás. Oni nepochopili, že my jsme to všechno dělali celou duší, ale to jsem jim ani nemohl říci.

Pak mi řekli, že změnili paragraf mého obvinění, paragraf 98, který obsahoval nepřátelské aktivity směřující k rozvrácení československého státu. Změnili to a dali mi jiný paragraf, paragraf 10, kde se mluvilo jen o pomoci těmto aktivitám. Já jsem tedy byl prostředníkem, který těmto aktivitám napomáhal. Já jsem poděkoval a oni se mne zeptali, jestli chci protestovat formou protokolu. Řekl jsem, že ne, že jsem spokojen s tím, jak to udělali a že jim důvěřuji.

(...) Datum soudu bylo stanoveno na úterý Svatého týdne. Před soudem měl

Foto: archiv Ústavu pro studium totalitních režimů

Věznice Ruzyně.

každý obviněný možnost přečíst si protokoly všech dalších obviněných, protokoly z výslechů. A to bylo dobře, protože jsem měl možnost se dozvědět, jak se to všechno seběhlo, co vypověděli ostatní atd. Byla to milost Boží, protože všechno, co jsme vypovídali, na sebe navazovalo. I to, kde jsme neřikali pravdu. Navazovalo to na sebe a jeden potvrzoval výpověď druhého. A mnoho věcí se nedozvěděli. Pak v úterý Svatého týdne začal soud.

Nejprve se ptali, zda vyšetřování proběhlo v pořádku, zda ho nebili a zda uznává, že udělal chybu.

(...) „Dozvěděl jste se něco nového?“ ptali se mě. Řekl jsem, že jsem se dozvěděl mnoho věcí a především během vyšetřování jsem poznal komunisty, jací jsou to lidé: pochopil jsem, jak jsou pozadu, co všechno potřebují. Poznal jsem je tím, že jsem je měl rád, a viděl jsem, že je tady velká možnost, aby se obrátili.

(...) Obžaloba skončila a vrátili jsme se druhý den ráno, abychom si vyslechli rozsudek. Na druhý den se mnoho změnilo, i vztahy mezi námi; byli jsme více uvolnění, protože den předtím ve vězení nevěděli, z čeho budeme obviněni. Byly tam silové složky policie, které naháněly strach. Bylo nás v tomto procesu pět vězňů. První den tam byli důstojníci policie, lidé z armády, jeden poručík, je-

den kapitán. Nevěděli, o co jde, mohlo se jednat i o špionáž. Pak se dověděli, že jde jen o náboženské věci, a druhý den přišli už jen vojáci. Druhý den to bylo lepší, protože jsme měli větší možnost s ostatními vězni navzájem hovořit.

(...) Já jsem byl odsouzen na čtyři roky s návrhem okamžitého vyhoštění. Jeden dostal šest let, dva další čtyři roky a jeden tři roky. Pak se ptali, zda italský občan si chce odpykat několik let ve vězení nebo být okamžitě vyhoštěn. Byla zde tato volba. Řekl jsem, že jsem o tom přemýšlel a dávám přednost okamžitému vyhoštění. Hned za mnou přišli a dali mi podepsat dokument o vyhoštění. Měl jsem odjet druhý den ráno.

Po odsouzení to bylo velmi pěkné, se všemi vězni jsme si podali ruce, požádali jsme se o vzájemné odpuštění; oni žádali o odpuštění mne a já jsem poprosil za odpuštění je, protože, kdybych tu nebyl já,

Použitá literatura:

- Guido Mirti (Cengia) hovoří ke skupině fokolarínů, nedatovaná audionahrávka.
- Marco Tecilla a Andrea Balbo (P. Novo) hovoří na setkání fokolarínů a fokolarínek, videonahrávka ze 14. 12. 2006.

tak by se možná oni do vězení nedostali. Na druhou stranu jsme to všichni dělali pro Boha, takže to jediné, co musíme, je přijmout tuto bolest pro církev. Ale všichni byli rádi. Jeden z odsouzených, biskup, který byl už předtím odsouzen a propuštěn na amnestii, si bude muset odpykat i předchozí trest, což bylo špatné, celkem osm nebo sedm a půl let.

Druhý den mi dali mé šaty a odjel jsem na letiště v doprovodu tří úředníků. Byl mezi námi pěkný vztah, velmi prostě jsem s nimi mluvil o Božích věcech: můžeme dělat i krásné věci, ale bez Boha jsou jakoby suché, bez života. Vy připravujete Boží království. Určité sociální věci u nás nemáme, ale tady chybí Bůh, chybí tady duše.

Odletěl jsem do Curychu, z Curychu jsem telefonoval Chiaře a pak jsem se vrátil.

Možnost volby mezi trestem odnětí svobody a vyhoštěním dostal Cengia pravděpodobně i díky intervenci křesťansko-demokratických poslanců u předsedy Italské komunistické strany, která se před volbami bála zveřejnění tohoto případu a následného skandálu.

Tohle je tedy podání „Božího vězně“. Příště nahlédneme do jeho příběhu z druhé strany, a to tak, že otevřeme policejní složku náležející k tomuto případu.

Jiří Kratochvíl

Evropský summit mládeže v Králíkách 2022

Na konci srpna (od 21. do 26.) se na krásném poutním místě, na Hoře Matky Boží u Králíků, pořádalo mezinárodní setkání pro mladé ve věku 14-30 let. Akce se jmenovala Evropský summit mládeže a byla součástí projektu Erasmus+ Společně pro sjednocenou Evropu. Jak už název napovídá, summit byl zaměřen na sjednocenější Evropu, podporu dobrovolnictví, utváření a posilování vztahů a šíření hodnot Evropské unie.

Na summit přijeli mladí lidé z České republiky, z Rumunska, z Maďarska a také ze Slovenska. Ubytování jsme byli v klášteře, kde bylo naše zázemí a kde probíhala většina programu.

V průběhu týdne jsme mezi sebou mohli přivítat spoustu vzácných hostů a prohloubit tak své znalosti díky jejich přednáškám a workshopům. V pondělí jsme začali prezentací od Josefa Zvoníčka o Františkově ekonomice, v úterý jsme pracovali v lese a pomáhali panu Jardovi nosit dříví, odpoledne si pro nás připravila program o ekologii Věra Fediva z Ukrajiny, ve středu jsme měli tu čest setkat se s europoslankyní Michaelou Šojdrovou, která nám vyprávěla o Evropské unii, o svém povolání a o svém životě. Také nás přišel pozdravit královéhradecký biskup Jan Vokál. Ve středu odpoledne a ve čtvrtek dopoledne si pro nás připravili program Pál Tóth z Maďarska s Karin Oberegelsbacher z Rakouska o dialogu mezi Západem a Východem, o encyklice Laudato si' od papeže Františka a jeho posel-

Práce v lese.

Foto: archiv Biblíany Šmelilové

ství k účastníkům Evropské konference mládeže konané v Praze. Odpoledne jsme pak vyrazili na výlet na Divokou Orlici na lodičky a v pátek jsme akci za-

končili společným zhodnocením celého týdne. Nesmíme opomenout ani nezapomenutelné kulturní večery plné tance, legrace a hudby. Velkou oporou nám byl i místní kněz P. Karel Moravec, díky kterému jsme se mohli účastnit mší svatých, a pastorační asistentka Ludmila Horáčková, která nám zajistila skvělé zázemí.

Tento týden pro nás organizátory představoval dlouhou dobu velmi abstraktní pojem, ale díky skvělé spolupráci v přípravném týmu, ve spolupráci s organizací Pontes a díky modlitbám mnohých, jsme summit úspěšně zvládli a věříme, že přinesl mnoho dobrého. Jsme si jisti, že akce měla smysl. Přestože jsme se během příprav i v průběhu týdne potýkali s mnoha překážkami a komplikacemi, vše dopadlo dobře a summit byl velmi zdařilý. Otevřely se nám úplně nové horizonty, týkající se nás jako občanů, jako křesťanů, jako těch, kteří už teď vytvářejí podmínky pro naši budoucnost. Nově jsme pochopily, že každý z nás je důležitý při budování křesťanské Evropy a myslíme si, že takovéto setkání by měli zažít i další mladí. Moc se těšíme, až budeme moci potkat naše nové přátele znovu, a věříme, že nejen my na tento týden často a rádi vzpomínáme.

Marie Zimová a Kateřina Hrabětová

Spolu s europoslankyní Michaelou Šojdrovou.

Mons. ICLic. Antonín Kupka (22. 7. 1937 - 31. 5. 2017)

Foto: Pavel Novák

Toník

Z Hnutí FOKOLÁRE

Letos uplynulo pět let od smrti P. Antonína Kupky. Jeho prostřednictvím mnoho lidí poznalo Hnutí fokoláre, mezi nimi Karel Kavička, který přináší vzpomínky na osobnost tohoto vzácného kněze.

Když se vrátím ve vzpomínkách do sedmdesátých let minulého století, často se mi vybavují naše návštěvy s dětmi do zimou zkrehlých Jeseníků, kouzelných hor zavalených sněhem. Jezdíváme tam většinou počátkem března, kdy se dny již prodlužovaly a zimní sluníčko již nesměle hrálo a osvětlovalo zasněžené pláně a svahy v Karlově nebo v nejvyšších partiích hor na Ovčárně, Petrových kamenech i na samém vrcholu, nejvyšší moravské hoře Pradědu.

Tam jsme se setkali s knězem, který spravoval farnost v Malé Morávce s přífařenými obcemi Dolní Moravice a Karlova Studánka. Malá Morávka je obec v okrese Bruntál, ležící po obou stra-

nách historické zemské hranice Moravy a Slezska, kterou zde tvoří řeka Moravice, jež obcí protéká. Fara byla přilepena ke svahu pod kostelem jako vosí hnízdo. Vládla tam krásná atmosféra. Přiznám se, že nás tam něco zvláštního přitaho-

Foto: archiv Antonína Kupky

valo, a proto jsme se tam cítili dobře. Jak by také ne. Fara byla v tomto předjarním období od přízemí až do podkroví plná mladých lidí, studentů i rodin s dětmi. Žasli jsme, kolik se nás do ní vešlo. Krásná atmosféra tam vládla od rána do večera. Středem dění byla poměrně velká kancelář v přízemí fary, vlevo od vchodu, kde jsme se scházeli, a k ní přiléhající kuchyň, kde si každý připravoval snídani nebo večeři po svém. Nad prudkým svahem, ke kterému byla fara přilepena, byl ochoz vedoucí ke kotli, kde jsme topili převážně dřevem a střídali se v příkladání. Společná ranní modlitba, ranní mše svatá místo ve vymrzlém kostele na faře v kanceláři, hra na kytaru doprovázená zpěvem. Středem všeho toho byl nenápadný a skromný mladý kněz. Jmenoval se Antonín Kupka. Říkali jsme mu Toník. Bylo to na jeho přání a chvíli mi trvalo, než jsem si na to zvykl. Měl jsem v sobě zvláštní úctu ke všem duchovním osobám a kněžím a ne-

byl jsem zvyklý na takový blízký a osobní vztah. Byl mezi námi věkový rozdíl jen jednoho roku. Toník byl o rok starší.

Po snídani jsme vyráželi do hor a užívali si s dětmi krásné chvíle pobytu v kouzelné zimní krajině. Děti se naučily lyžovat a sjížděly čím dál vyšší stráně. Na jednoduchý oběd jsme zašli do některého bufetu nebo restaurace a večer jsme se unavení a plni zážitků vraceli na faru. Převlékli jsme se, vyzuli těžké lyžařské boty, rozevřeli vlhké nebo mokré oblečení. Pak jsme se sešli dole v kuchyni a kanceláři a po jednoduché večeři jsme si sdělovali své celodenní zážitky. Vzájemně jsme se seznamovali. Pak nenápadně a z ničeho nic, jaksi přirozeně, jsme přešli ke společné modlitbě, zpěvu a rozhovorům o duchovních, ale také politických a ekonomických tématech té doby, kterou dnes označujeme za normalizaci. Vzájemně jsme si sdělovali své osudy. Zážitky z líčení našich osudů byly nádherné a dotýkaly se srdcí všech. Byly to skutečné životní příběhy, jak radostné, tak i bolestné, které byly psány životem. Myslí si, že by je žádný spisovatel nevymyslel. Tato setkání byla pro nás velikým povzbuzením i poučením. S odstupem času jsme si uvědomovali, že jde vlastně o neformální duchovní cvičení. Naše osudy nás sblížovaly a vznikala tam opravdová přátelství.

V té době byli ti nejlepší kněží záměrně posíláni do pohraničních farností. Udržovali mezi sebou živé kontakty, a tak jsme měli i my možnost se s těmito významnými kněžskými osobnostmi postupně seznamovat. V nedaleké Břidličné působil P. Antonín Huvar, v Andělské Hoře P. Antonín Pospíšil, ve Vrbně pod Pradědem P. Ivan Fišar. Také jejich fary byly o zimních a letních prázdninách plné mladých lidí, studentů nejen z Moravy, ale také z Prahy a celých Čech. Rádi tam za těmito kněžími jezdili, prožívali neuvěřitelné chvíle krásného společenství, pomáhali opravovat pohraniční kostely a fary. A my jsme byli mezi těmi šťastnými, kdo směli prožívat to krásné společenství spolu s nimi.

Po několika letech Toníka přeložili na Opavsko do Koberic, ležících téměř na samotné hranici s Polskem. Působil tam v pastoraci jako všude jinde. Vytvářel nová společenství, opravoval kostel a my jsme za ním jezdili.

Náš vztah se změnil v opravdové přátelství. Přitahoval lidi svou skromností, pílí, obětavostí a připraveností jim ve všem pomoci. V Karlově Studánce dokonce pomáhal svým farníkům manuálně na stavbě rodinného domu.

Nelepší kněží byli záměrně posíláni do pohraničních farností.

Toník hodně cestoval a když se vracel do svých farností v pohraničí, tak se u nás často zastavoval. Bylo to pro nás vždy milé překvapení, když se večer ozval zvonek a od vchodu se hlásil Toník. Když jsme ho pozdě večer vyprovázeli, litovali jsme ho, že má ještě před sebou noční jízdu v délce kolem 100 kilometrů. Při jedné takové návštěvě se mi svěřil se svými zážitky, v nichž popisoval setkávání, která se odehrávala v tajnosti někde v přírodě, u lesa či dokonce v poli. Byl jsem tím překvapen. Říkal jsem mu: „Toníku, prosím, buď opatrný.“ Měl jsem starost, aby nezapadl do nějaké sekty...

On byl první, kdo mne postupně seznamoval se společenstvím Fokoláre – Dílem Mariiným. Druhý byl P. Pavel Jančík. Ten přišel na setkání našeho růžencového společenství v Prostějově a nabídl nám účast na mariapoli v Berlíně. A to byl v první polovině osm-

desátých let můj první krok do společenství Fokoláre. Zapojení se do Hnutí se pro nás stalo darem.

Naše přátelství s Toníkem trvalo čtyřicet let a celou naši rodinu velmi obohacovalo. Obdivoval jsem jeho opravdovost, živou víru, jeho lásku k Panně Marii a pravidelnou modlitbu růžence. Na každém setkání, na každé mariapoli jsme spolu ve volných chvílích chodili a modlili se během přestávky růžencem. Toník byl dobrý kazatel, rád vyučoval náboženství a měl učitelské i katechetické zkušenosti a znalosti. Vždy s ním bylo možno na tato témata diskutovat. Miloval své kněžské poslání a přijímal jeho krásu i těžkosti. Byl obětavým a nadšeným stavitelem a opravářem. Všude, kde působil, opravoval kostely. Získal v tomto oboru velké zkušenosti. Vrcholem jeho kněžské a stavitelské kariéry byla stavba kostela Svaté rodiny v Luhačovicích. Pak přišla únava a nemoc. I v těchto chvílích jsme mu byli nablízku a pravidelně jsme ho navštěvovali. O sobotách jsme ho brávali do auta a objížděli s ním místa, kde dříve působil. Tam se setkával se svými bývalými farníky a vždy ožil a jakoby na svou těžkou nemoc zapomněl.

Jeho největším přáním v nemoci byla touha alespoň po omezeném kněžském působení. Zemřel právě před pěti lety ve věku 77 let. Odpočívá v náručí Božím. Cítím, že nás doprovází a stále se za nás přimlouvá.

Karel Kavička

Antonín Kupka s Karlem Kavičkou
na jednom ze setkání
Hnutí fokoláre v Olomouci.

Foto: Marek Trzuják

Foto: snímek z kolegamenta ze dne 4. 6. 2022

Na cestě s Ježíšem uprostřed nás

Z Hnutí FOKOLÁRE

Příspěvek charismatu jednoty k synodální spiritualitě

Přinášíme úryvky z rozhovoru s Margaret Karramovou, prezidentkou Hnutí fokoláre, týkající se příspěvku, který charisma jednoty Chiary Lubichové a Hnutí fokoláre mohou nabídnout pro synodální styl života církve.

Papež František říká, že „synodální cesta je tím, co očekává Bůh od církve ve třetím tisíciletí“¹. Co znamená synodalita pro Chiaru Lubichovou a co znamená pro vás?

Rozměr synodality připomíná životní program, který byl už od začátku příznačný pro naše Hnutí: žít život v mystickém těle, život s Ježíšem uprostřed nás. Tento program chceme dnes více než kdy jindy uskutečňovat a výzvu papeže Františka tedy bereme za svou.

Když jsem si kladla otázku ohledně synodality, dostal se mi do rukou jeden text Chiary Lubichové z roku 1999, kdy ji papež Jan Pavel II. povolal jako pozorovatelku na synodu. A takhle se Chiara obrátila k rodině Hnutí ve světě, aby s ní prožívala tuto událost: „O co se snažit? Jak se zapojit? Tím, že budeme často v srdci obnovovat vážný úmysl chtít neustále, ve dne i v noci, přítomnost Ježíše mezi námi, a podle toho jednat. Tento skutek není bez obětí. Žádá po

nás například, abychom překonali lidské ohledy, překonali netečnost, abychom se pokořovali a umlčovali sebelásku a platili tak cenu za kolektivní spiritualitu. (...) Vzájemně si připomínat povinnost mít Ježíše uprostřed může velmi prospět našemu duchovnímu životu...“²

Synodalita, tedy „společná cesta“, je také právě tím, co jsem pocítila ve chvíli svého zvolení: nová začínající etapa musí být pro všechny lidi hlásící se k Hnutí na světě neustálou „společnou cestou“. Máme tedy žít *svatou cestu*, jak o ní už v osmdesátých letech s moudrou intuicí mluvila Chiara, aby nám pomohla „stávat se svatými společně“, svědčit světu o lásce.

Výměna zkušeností ze života podle evangelia, sdílení výzev a plánů, to jsou důležité kroky k posílení rodinného ducha a bratrství mezi jednotlivci i národy. Toto upřímné společenství nás zavazuje k tomu, abychom žili jeden pro druhého, abychom se vydávali potřebným, abychom se na společné cestě ke svatosti nezastavovali před problémy.

Celá naše spiritualita tomu napomáhá, protože nás vede k tomu, abychom odhalovali, jak jsou vztahy cenné, trénuje nás v dynamické lásce k bratřovi, která je neustále nová, pomáhá nám být v souladu s evangeliem. V tom spočívá

novost charismatu jednoty, které nám umožňuje navazovat vztahy po vzoru Svaté Trojice, tedy ztělesňovat jádro Ježíšova poselství. Je to velice aktuální volání, které přichází jako na zavalanou.

Jak tento proces v Hnutí probíhá dnes, kdy už není Chiara mezi vámi?

Směr nám ukazují naše Stanovy, kde v úvodu stojí: „Vzájemná a neustálá láska, která umožňuje jednotu a přináší Ježíšovu přítomnost do společenství, je pro lidi, kteří jsou součástí Díla Marii, základem jejich života v každém aspektu: je to norma norem, předpoklad každého dalšího pravidla.“ Stylem naší synodality tedy musí být vzájemná a neustálá láska, vedoucí k dosažení shody. Papež František nás vyzval, abychom tak činili, když 6. února 2021 přijal ve Vatikánu účastníky Generálního shromáždění Díla Marii. Mimo jiné řekl: „Co se týče úsilí *uvnitř* Hnutí, vyzývám vás, abyste stále více podporovali synodalitu tak, aby všichni členové jakožto držitelé téhož charismatu, byli spoluzodpovědní a zapojení v Díle Marii a jeho specifických cílech.“

Dalším příkladem je *vztah muže a ženy* typický pro Hnutí. Hnutí je otevřené všem povoláním, mužům i ženám jakéhokoli věku. Vedení Díla, právě proto, že se zakládá na Ježíšově přítomnosti uprostřed (viz *Mt 18,20*), je na všech úrovních svěřeno muži a ženě jako spoluzodpovědným. V případě prezidentky, kterou bude podle Stanov vždy žena, je tato žena ve své funkci garanta jednoty v Díle doprovázena spolupředsedou. To je také stálá škola synodality, která nese ovoce.

Dalším výmluvným příkladem, jak můžeme přispět k synodální spiritualitě pro církve a svět, je svědčit – a to opakují mnohokrát – *o rodinném duchu všude, i ve vedení*, na centrální i lokální rovině: vést všechno kupředu v duchu naslouchání, dát prioritu mezilidským vztahům a bratrské lásce, pravdě a mílosrdenství, jež vrhají světlo na místo, které každému náleží.

Rozhovor připravili Hubertus Blaumeiser a Maria do Sameiro Freitas (Převzato z časopisu Ekklesia 13 – 2021/4, str. 21–23)

1. C. Lubich, *Costruendo il „castello esteriore“*, Roma 2002, str. 83–86.
2. Spis z 12. 1946: C. Lubich, *L'unità*, in „Nuova Umanità“ 29 (2007/6). č. 174, str. 605.

ŠÁLA MÍSTO PONOŽEK

PODLE SKUTEČNÝCH UDÁLOSTI
PÍŠE A KRESLÍ HELF A CZINA

TADY MÁTE, TŘEBA
VÁM K NĚČEMU
BUDE.

TO JSTE HODNÁ,
MOC DĚKUJU.

ALE TY VAŠE NOHY
NEVYPADAJÍ DOBRĚ, MĚL
BYSTE SI NĚKAM ZAJÍT. JÁ
VÍM, MŮŽE TO BÝT TĚŽKÉ,
KDYŽ JE ČLOVĚK SÁM.

KDEPAK, JÁ MÁM DĚTI. ONY SE
ZE MĚ NESTYDÍ, A DOKONCE
SYN MÁ PRO MĚ PŘIPRAVENÝ
POKOJ. ALE JÁ JE NECHCI
OBTĚŽOVAT

ALE TO BYSTE MĚL, ANI NE
KVŮLI TĚM NOHÁM, ALE KVŮLI
VZTAHU S NIMI.

JÁ S TOU PANÍ SOUHLASÍM,
UDĚLEJTE TO. UVIDÍTE, ŽE
BUDOU RÁDY.

TAK JÁ TO ZKUSÍM, PROTOŽE
TOLIK OPTIMISMU, CO JSTE MI
DNESKA VLILI DO ŽIL, JSEM
DLOUHO NEZAŽIL.

Ilustrační foto: Citti Nuova

Zocelme děti láskou

(ZA)MYŠLENKA

Když se nám narodilo první dítě, byla jsem nezkušená matka, ale věděla jsem, že potřebuje hlavně naši blízkost a lásku. I když nám někteří lidé říkali, abychom s malým miminkem nechodili do společnosti, protože je citlivé a zranitelné, cítila jsem, že naše vzájemná láska, která je pro něj vyjádřením té Boží, ho nejlépe připraví na setkání se světem. Dětem jsme od malička opakovali, že je milujeme a že je nadevše miluje Bůh, a tak se nemusí ničeho bát.

Myslím si, že vědomí lásky, jistota, že jsme milovaní, nás i naše děti může zocelit a nejlépe „vyzbrojit“ do života. Samozřejmě mnoho závisí i na povaze dětí, na tom, jak matka prožije své těhotenství, jestli je dítě přijímané, jestli má oba rodiče a na mnoha dalších faktorech. Nejsem odborník, jen maminka, která své povolání matky cítí jako své celoživotní poslání. Ale jsem si jistá, že vše se odvíjí od upřímného a laskavého vztahu matky a otce k dětem. I oni jsou však jen prodlouženou rukou Boha, jsou jeho spolupracovníky při zrodu nového člověka, a tak právě objev Boha jako lásky je pro každého z nás úplně základní.

Jako otec a matka máme nejvyšší poslání – odevzdávat dětem Boží dotek. Ten je ve své podstatě vždy něčím konkrétním: pohazením, objetím, vyslechnutím, odpuštěním, povzbuzením, usměrněním... Takto mohou naše děti vyrůst ve zralé, zdravé sebevědomé lidi, kteří jsou připraveni vstoupit do života, samostatně se rozhodovat a vytvářet pozitivní vztahy.

Procházíme obdobím dospívání našich dětí a mnohé okolnosti nebo jejich reakce nás staví do zajímavých situací. Vidíme však, jak je důležité dát se i nadále vést vnitřním hlasem, jako manželé umět mezi sebou komunikovat a dívat se v podstatných věcech společným směrem.

Nejednou k nám přicházejí kamarádi našich dětí, učí se spolu, hrají si a zdrží se i na večeri. Často jsou to děti z ne-

úplných rodin, zraněné mnohými těžkostmi, a proto máme dvojnásobnou radost, když se u nás cítí dobře. Lásku matky a otce jim nemůžeme nahradit, ale skrze nás a naše vztahy mohou zakusit přijetí a krásu rodiny.

Každý z nás je tedy, tam, kde jsme, povoláný být otcem a matkou pro ty, kteří jsou okolo nás. Naše mateřství a otcovství se neomezuje jen na naše děti, ba dokonce se ani nemá zaměřovat jen na děti. Můžeme být prostředníky mezi lidmi a Bohem, můžeme a máme být plodní v každém věku.

Nedávno mně u dveří zazvonila poštačka, se kterou se ještě neznám, a podávala mi balíček, na který jsem čekala víc než tři měsíce. Mé podráždění narůstalo. Uvědomila jsem si však, že tato žena za velké zpoždění nemůže a přede mnou stojí člověk, který si určitě také prochází svými radostmi nebo trápením. Usmála jsem se tedy na ni a zeptala se, jak se má. Překvapeně se na mě podívala a svěřila se mi se svou velkou bolestí. „Maminka včera upadla do kómatu...“ Stála přede mnou křehká a ztrápená. Její smutek se stal v té chvíli mým a naše světy se potkaly. Slíbila jsem jí svou podporu, modlitbu a s tím jsme se rozloučily.

Po krátkém čase jsem ji opět potkala a na mou otázku, jak se má maminka, odpověděla: „Už nemám maminku...“ Viděla jsem, jak nás sdílená bolest spojila, jak se mezi námi vytvořilo tiché pouto přátelství, které ani nepotřebuje slova. Od té doby, když ji vidím jet na kole, mává mi a usmívá se. A já mám pocit, jako by se mi srdce rozšířilo a naplnilo se ještě větší a něžnější láskou, na kterou tak všichni čekají a které je vždy dost pro všechny. Jako v tom pohádkovém pytlíčku soli, z kterého nikdy neubývá.

Katarína Jančišinová
(Převzato z nm.sk)

Naše nasazení pro nulový hlad

Organizace OSN pro výživu a zemědělství (FAO) byla založena v roce 1945, aby spojila všechny národy v boji proti hladu. Na den jejího vzniku - 16. října - byl stanoven Světový den jídla. Co je jeho cílem? Svět bez hladu a chudoby, ve kterém každý může vést zdravý život. Projekt Zero Hunger - Nulový hlad si vytyčil cíl, že od roku 2030 nebudou lidé hladovět a produkce potravin bude pouze z udržitelných zdrojů. K tomuto projektu se připojily též děti a dospívající mládež z Hnutí fokoláre.

Ilustrační foto: Pixabay

ZÁVAZEK PRO SJEDNOCENÝ SVĚT

Na světě je dostatečné množství jídla a vody pro všechny, ale někdo má příliš mnoho a někdo příliš málo. Ze sedmi a půl miliardy lidí, kteří žijí na Zemi, někteří mají všechno (vzdělání, domy, oblečení, auta a motorky, internet, řadu televizí, chodí do kina, cestují, jezdí na dovolené, sportují a chodí do fitness center) ale MNOHÝM chybí základní potřeby, dokonce i nezbytné věci k přežití.

Žijeme rádi v takovém světě? NE! Věříme, že se podmínky života ve světě mohou opravdu změnit, počínaje úsilím každého z nás. Jak na to? I ty můžeš dát svůj příspěvek, když začneš v každodenním životě od sebe a pak také se svými přáteli. Naše generace chce být tou první, která uvidí vymýcený hlad ve světě. Proto chceme žít a šířit nový životní styl a pro tento cíl dát do pohybu svoji hlavu, srdce a ruce.

Chlapci a děvčata pro jednotu z Hnutí fokoláre

4. Asi 800 milionů lidí ve světě trpí hlady. Kolik lidí má nadváhu nebo je obézních?

- a) 280 milionů
- b) 450 milionů
- c) 600 milionů

5. Jak můžeme omezit vyhazování a plýtvání?

- a) když koupíme všechno, co vidíme kolem sebe
- b) když si vybereme mimo sezónní výrobky
- c) když jdeme do obchodu se seznamem a koupíme jenom to, co potřebujeme
- d) když si naložíme na talíř víc, než sníme

„Když nemůžeš nasytit stovku lidí, tak nasyt alespoň jednoho.“

Matka Tereza z Kalkaty

Kvíz:

1. Kolik jídla ve světě se ročně vyhodí?

- a) 35 %
- b) 33 %
- c) 20 %
- d) 15 %

2. Kolik lidí ve světě trpí hladem?

- a) 1 člověk z 10
- b) 1 člověk z 9
- c) 1 člověk z 8

3. Kolik potravin by stačilo z množství, které se vyhodí, pro ukončení hladu ve světě?

- a) všechno, co vyhodíme
- b) polovina toho, co vyhodíme
- c) 1/4 toho, co vyhodíme
- d) dvojnásobek toho, co vyhodíme

6. Jaká z uvedených příčin je tou hlavní pro plýtvání s jídlem?

- a) akční nabídky, které ženou spotřebitele k tomu, aby nakupovali víc, než je nutné
- b) zvyšování úrovně životního blahobytu ve světě
- c) neschopnost lidí omezovat se v jídle
- d) zvyšování světové produkce množství jídla

*Zdroj: „Seznamte se s projektem nulový hlad“
Pastorační středisko - Biskupství českobudějovické*

Správné odpovědi:
1b; 2b; 3c; 4b; 5c; 6a.

Bratři a sestry, toto je cesta, cesta naší spásy, našeho znovuzrození a vzkříšení: pohled na ukřižovaného Ježíše. Z této výšky se můžeme podívat na své životy a dějiny našich národů novým způsobem. Z Kristova kříže se totiž učíme lásce, nikoli nenávisti, učíme se soucitu, nikoli lhostejnosti, učíme se odpuštění, nikoli pomstě. Ježíšova rozpřažená náruč je objetím něhy, kterým nás chce Bůh přijmout. A ukazuje nám bratrství, které jsme povoláni prožívat mezi sebou a se všemi. Naznačuje nám cestu, křesťanskou cestu: nikoli cestu vnucování a nátlaku, moci a násilí, nikdy takovou cestu, která by Kristovým křížem napadala ostatní bratry a sestry, za které Ježíš dal svůj život! Ježíšova cesta je jiná, je to cesta spásy, cesta pokorné, bezplatné a univerzální lásky, bez „kdyby“ a „ale“.

*Papež František
Homilie při mši svaté na svátek Povýšení svatého Kříže,
Výstaviště Expo v Nur-Sultan, Kazachstán, 14. září 2022*